

Jolanta Marcinkowska (11.04.1928 – 17.11.2016)

17 listopada 2018 r. minęła druga rocznica śmierci mgr Jolanty Marcinkowskiej, wieloletniego pracownika i wicedyrektora Biblioteki Głównej Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu¹.

Jolanta Marcinkowska urodziła się 11 kwietnia 1928 r. w Leszczach, w powiecie inowrocławskim. Ojcem jej był Tadeusz Grabski h. Wczele (1875-1934) – właściciel majątku ziemskiego Leszcze, prawnik, uczestnik powstania wielkopolskiego, społecznik, a matką Aniela z Niezychowskich h. Pomian (1890-1979). Jolanta miała starsze rodzeństwo: siostrę Bronisławę oraz brata Jeremiego. Z chwilą wybuchu II wojny światowej miała ukończonych pięć klas szkoły powszechnej. Cały okres okupacji pracowała w majątku Seroczki w powiecie nieszawskim – najpierw jako pomoc w kuchni, a gdy nauczyła się języka niemieckiego – jako pokojówka. Po wyzwoleniu przeprowadziła się z matką na Ziemię Zachodnie do Sycowa, niedaleko Wrocławia. Matka rozpoczęła pracę jako magazynier w Spółdzielni Spożywców Zgoda, a Jolanta rozpoczęła naukę w Gimnazjum im. E. Szanieckiej w Ostrowie Wielkopolskim. W 1947 r. zdała maturę w Liceum Hotelarskim w Krakowie.

We wrześniu 1947 r. rozpoczęła studia w Wyższej Szkole Handlowej we Wrocławiu, które ukończyła w 1950 r. Po ukończeniu kursu magisterskiego przy Katedrze Finansów Wyższej Szkoły Ekonomicznej uzyskała w 1954 r. tytuł magistra.

Od 1 października 1950 r. do 30 września 1952 r. pracowała jako asystent i starszy asystent w Katedrze Podstaw Marksizmu-Leninizmu Wyższej Szkoły Ekonomicznej we Wrocławiu. Od 1 października 1952 r. do 30 marca 1957 r. pracowała jako adiunkt w analogicznej katedrze na Politechnice Wrocławskiej. 1 kwietnia 1957 r. rozpoczęła pracę w Bibliotece Głównej Wyższej Szkoły Ekonomicznej jako

¹ Nazwa uczelni zmieniała się trzykrotnie: 1947 – Wyższa Szkoła Handlowa, 1950 – Wyższa Szkoła Ekonomiczna we Wrocławiu, 1974 – Akademia Ekonomiczna im. Oskara Langego we Wrocławiu, 2008 – Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu.

adiunkt, a od 1 lipca 1961 r. jako starszy bibliotekarz. W dniach 27-30 czerwca 1962 r. w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie zdała Egzamin Bibliotekarski dla Kandydatów na Stanowiska Bibliotekarzy Dyplomowanych z wynikiem bardzo dobrym. W dniu 1 marca 1963 r. otrzymała powołanie na stanowisko adiunkta bibliotecznego, 1 marca 1969 r. została kustoszem dyplomowanym, a 1 kwietnia 1973 r. – starszym kustoszem dyplomowanym. Od 8 czerwca 1963 r do 30 września 1981 r. pełniła funkcję kierownika Oddziału Informacyjno-Bibliograficznego. Od 1 października 1981 r. do 30 września 1991 r. – kierownika Oddziału Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów. Od 1 kwietnia 1974 r. do 30 września 1991 r. była zastępcą dyrektora Biblioteki Głównej. Wchodziła w skład Rektorskiej Komisji ds. Importu Książek i Czasopism oraz Senackiej Komisji Bibliotecznej. Dnia 1 października 1991 r. przeszła na emeryturę, jednak do 30 czerwca 1992 r. pracowała na 1/3 etatu w Oddziale Gromadzenia Zbiorów zajmując się sprawami darów i wymiany wydawnictw zagranicznych oraz szkoleniem młodej kadry bibliotecznej i studentów.

Jolanta Marcinkowska jako pracownik Oddziału Informacyjno-Bibliograficznego wraz z Haliną Pabiszową opracowały pierwszą *Bibliografię publikacji pracowników nauki Wyższej Szkoły Ekonomicznej we Wrocławiu za lata 1950-1962* (Wrocław, 1964). Samodzielnie opracowała *Bibliografię publikacji pracowników nauki Wyższej Szkoły Ekonomicznej we Wrocławiu za lata 1963-1968* (Wrocław, 1969). Jako kierownik tego Oddziału była odpowiedzialna m.in. za organizację i prowadzenie działalności dydaktycznej w Bibliotece, na którą składały się: przedmioty dla studentów macierzystej Uczelni – *Przysposobienie biblioteczne* i *Informacja naukowa* oraz wakacyjne praktyki dla studentów bibliotekoznawstwa (z Wrocławia, Poznania i innych ośrodków w kraju). Przywiązywała także dużą wagę do pomocy studentom zaocznym. Wygłosiła na ten temat referat na sesji Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich we Wrocławiu pt.: *Działalność informacyjna biblioteki na rzecz studentów zaocznych*, opublikowany później w „Rocznikach Bibliotecznych” 1969 (z. 1-2, s. 249-259). Zdaniem autorki, biblioteki powinny szczególnie pomagać tej grupie studentów, ze względu na to, iż są oni dodatkowo obciążeni pracą zawodową i obowiązkami rodzinnymi.

Jolanta Marcinkowska stale podnosiła kwalifikacje zawodowe uczestnicząc w różnych kursach. Na wielu konferencjach i seminariach krajowych i zagranicznych wygłaszała referaty (wraz z innymi bibliotekarzami dyplomowanymi macierzystej Biblioteki) na aktualne, nurtujące środowisko tematy zawodowe, szczególnie związane z działalnością informacyjną i dydaktyczną Biblioteki:

- Marcinkowska, Jolanta; Sobala, Barbara (1978). Obsługa informacyjna badań prowadzonych w wyższych uczelniach ekonomicznych. W: *Organizacja informacji naukowej w zespole bibliotek specjalnych (na przykładzie polskich bibliotek ekonomicznych)*. Materiały z sesji naukowej zorganizowanej przez Bibliotekę Główną Akademii Ekonomicznej w Poznaniu 19-20 IX 1977. Red. nauk. J. Sójka. Poznań: Akademia Ekonomiczna, s. 143-152.
- Marcinkowska, Jolanta; Sobala, Barbara (1985). Organizacja działalności dydaktycznej biblioteki naukowej specjalnej. W: *Udział biblioteki uczelnianej w procesie dydaktyczno-wychowawczym szkoły wyższej (na przykładach bibliotek uczelni ekonomicznych)*. Międzynarodowe seminarium porównawcze,

Poznań – Błażejewko 26-28 września 1984. Red. nauk. J. Sójka. Poznań: Akademia Ekonomiczna, s. 1-8.

- Marcinkowska, Jolanta; Sobala, Barbara; Stankiewicz, Zbigniew (1986). Przegląd systemów klasyfikacyjnych stosowanych w polskich bibliotekach społeczno-ekonomicznych. W: *Systemy klasyfikacyjne stosowane w zespole polskich bibliotek społeczno-ekonomicznych*. Sprawozdanie z VI Ogólnopolskiej Narady Bibliotek Społeczno-Ekonomicznych, Jachranka 22-24 IX 1986. Oprac. A. Jopkiewicz. Warszawa: CBS, s. 89-107.

Była kierownikiem wymagającym, ale też otwartym i chętnym do pomocy, szczególnie w stosunku do nowych pracowników. Dbała o dyscyplinę, porządek i jakość pracy. W stosunku do podwładnych postępowała uczciwie i niekonfliktowo. Była bibliotekarzem obowiązkowym, aktywnym, energicznym. Każdą czynność wykonywała z przejęciem i zaangażowaniem. Szybko pisała na maszynie. Znała dwa języki obce: niemiecki i angielski, uczyła się także francuskiego.

Miała ogromny temperament. Wysokiego wzrostu, bardzo szczupła, przemierzała korytarze Biblioteki drobnym, ale szybkim krokiem. Dobre samopoczucie i energię na cały dzień pracy dawało jej wypicie porannej filiżanki kawy. Nałogowo paliła papierosy. Kochała książki i lubiła czytać literaturę piękną. Często chodziła do teatru i była stałą bywalczynią Festiwalu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu. Lubiała podróżować. Często spędzała urlop u przyjaciół w Niemczech. Odbywała także wycieczki do Pragi, Berlina, Holandii. Miała słabość do torebek i zebrała ich sporą kolekcję. Robiła swetry i kamizelki na drutach, potrafiła szyć, wspaniale gotowała. Udzielała współpracownikom kompetentnych rad zarówno w sprawach zawodowych, jak i dotyczących życia codziennego.

Jolanta Marcinkowska była także żoną i matką. Dnia 28 listopada 1950 r. wyszła za mąż za Edwarda Marcinkowskiego (1926-1978). Dnia 16 grudnia 1951 r. przyszła na świat ich córka Barbara (zmarła w 2000). Wnuków nie miała.

Została uhonorowana następującymi odznaczeniami: Budowniczy Wrocławia (1968), Srebrny Krzyż Zasługi (1970), Złoty Krzyż Zasługi (1973), Złota Odznaka ZNP (1973), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1983). Otrzymała także: Nagrodę III stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki w 1973 r. oraz liczne nagrody rektora, m.in. w 1980 r. na wniosek wicedyrektora Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu za prowadzenie wakacyjnych praktyk zawodowych.

Należała do PZPR, ZNP i SBP.

Zmarła 17 listopada 2016 r. Pochowana została 22 listopada 2016 r. na Cmentarzu Grabiszyńskim we Wrocławiu.

ŹRÓDŁA

Teczka akt osobowych Jolanty Marcinkowskiej, Archiwum Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, sygn.: 110/230, 110/4940, 110/5116.

Śp. Tadeusz Grabski (1934). *Dziennik Kujawski*, nr 249 z 30.X.1934 r., s.6. [online]. Inowrocławska Biblioteka Cyfrowa [dostęp: 30.09.2018]. Dostępny w WWW: <<http://dlibra.bmino.pl/dlibra/publication?id=151879681&tab=3>>.

- Minakowski, Marek J. (2018). *Wielka genealogia Minakowskiego (Wielcy.pl)*, wydanie z 04.11.2018 [online], [dostęp: 4.11.2018]. Dostępny w WWW: <<http://www.sejm-wielki.pl/b/sw.45709>>.
- Nekrolog Jolanty Marcinkowskiej (2016), [online]. *Gazeta Wyborcza* [dostęp: 30.09.2018]. Dostępny w WWW: <<http://nekrologi.wyborcza.pl/0,11,,375490,Jolanta-Marcinkowska-nekrolog.html>>.
- Kasprzyk-Machata, Joanna; Zgorzelska, Marzena (2011). Publikacje pracowników Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. W: *Dolnośląskie Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej – biblioteka otwarta*. Pod red. Barbary Żmigrodzkiej. Wrocław: Wydaw. Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, s. 189-213.
- Rozmowy z dawnymi bibliotekarzami Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu: Marią Dąmbrowską, Janiną Machatą, Anielą Mielnik oraz Andrzejem Radzikowskim (zięć śp. Jolanty Marcinkowskiej).

Agnieszka Rogalińska

Tekst wpłynął do Redakcji 22 listopada 2018 r.